

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 10. Etaj I.

Tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul V. — N-rul 32

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 5 August 1928.

Guvernul de astăzi a fost chemat la cârmă Statului cu o însărcinare bine lămurită și de toți știută: să înlăture nevoile ce apasă țara și să o îndrumeze pe căile unei vieți de pace și de pri-pășire pentru toți fii ei.

Zile de repaus.

Răgas de gânduri bune.

Dela un capăt la altul al țării s'a înstăpănit în acest degorător miez de vară o liniște spornică, o largă cadență mulcomă, ce suie spre albăstrimile orizontului românesc, imnul neconținutei, fecundei și sfintei munci cotidiene. Bolta țării e o imensă catedrală. În cuprinsul ei stăpână evanghelia măreției românești de mâine, iar cădelnița speranța noastră de mai bine.

Sesiunea extraordinară a Corpului Legiuitor, a realizat la sfârșitul săptămânii trecute opera inițială a Renașterii române. Intr-o solemnă armonie parlamentarii noștri, dând ascultare mesagiului regal și ajutând cu râvna lor patriotică guvernul țării, au votat importante proiecte pentru stabilizarea monetară și pentru împrumutul extern.

Poate niciodată reprezentanții țării streine n'au urmărit cu'n interes mai concentrat ca de data asta activitatea parlamentului român. Reprezentanții țării, au fost la rândul lor, deplin conștienți de însemnătatea momentului.

Or țara noastră e grădina cu mere de aur a Europei. Prosperitatea ei implică bunăstarea unei părți de lume. Intendența economică și politică e în veacul nostru un precept elementar al conviețuirii popoarelor. Cu cât vom pune mai intensiv în valoare darurile țării, cu atât vor spori mai hotărâtoare sorțile noastre de forță, prestigiu și mărire în viitor.

Au înțeles acest lucru și partidele din opoziție, cu excepția unuia singur. Au înțeles până și reprezentanții grupărilor minoritare. Numai partidul d-lor Iuliu Maniu și Ion Mihalache n'a înțeles.

Cu timpana insensibilă la glasul vremii, cu conștiința aurită de mirajul unor fantastice aventuri la braț cu iredență și comunismii, se pare, că național-țărăniștii vor să joace până la sfârșit funesta dramă în care i-a angajat o fatalitate adversă.

Dar neserioasele lor încercări de a turbura impozanta solidaritate a tuturor factorilor cu răspundere s'au înecat în ridicol și jale. Forța și autoritatea guvernului liberal a fost cu acest prilej uluitoare pentru ei. Deși, într-o supremă încordare de energii rebele, au încercat să saboteze în fața diplomației streine opera guvernului și să mistifice opinia publică cu ultimele artificii din vestiarul de carnaval al demago-

giei, național-țărăniștii n'au reușit să trezească în opinia publică nici cel mai neînsemnat ecou. Streinătatea s'a putut edifica deplin de consistența ce trebuie să se dea svonurilor despre „revolte” și „revoluții” în țara românească.

Respectul l-gilor și al ordinii a fost garantat cu aceeași facilități cu care se disiplinează o cameră de copii. Câteva scâncete și siluete cu chivără de carton.

Pe urma porților închise ale Parlamentului a plecat liniștea spre largul țării. I binemeritată vacanța politică începe de acum și va dăinui după toate semnele până în pragul toamnei. Țara a intrat în repaus relativ. Prestigiul și țărița nesguduită a guvernului liberal pune stabilitate și echilibru în conștiințe, iar viitorul nației noastre e plin de soarele credinței românești.

Tejgheaua național-țărăniștii.

După cum era de prevăzut, tejgheaua național-țărăniștii a rămas fără marfă. Sempuloși la cântar, furnisorii ovăzului demagogic au perdut și cel din urmă dram de încredere și, deci, în lipsă de cumpărători, s'au pachetat și cele din urmă bărne de șatră pe cari le cățara prin culele clubului ziua nădejzii de 26 Iulie. Ca în lotdeauna, și de astădată, marele evocator de tropare fanfaroane, Iuliu Maniu, a spus cu ochii plânși rezistența guvernului și încăpățănarea lui de a pleca. Hangiul nervos care ținea cu orice preț să sature toate figurile care-i mișunau pe sub-ochi, nu a putut să le prezinte alte elemente de săturare decât concepții înșelătoare învăluite în anarhism desgustător. Cu deosebitul gust de a nu ști arunca nici un dram de credință măntuitoare, vechiul întrecis și arendaș de opinii, cu reputație de certal cu gramatica, a ținut de cuviință să arate cațavencilor moralști că, deși guvernul în impulsurile lui idealiste a strâns în jurul său Țara, totuși noi în revolta

dorului după putere îi strigăm: „Să plece!” Nu va asculta, vom înțeți lupta pâne ne vom trezi din nou dela Alba-Iulia în cercul „Sidoli”. Acestea se desprind din tot carul cu pae al expunerii făcute în ziua de 26 Iulie înaintea flămânșilor potențoși, adunați din cele 4 unghiuri se aprobe gesturile dăunătoare și țipetele desperate ale șefului esasperat.

Povestea întrunirii parlamentului național-țărăniștii nu e nouă. Nu de mult de mult de când acest osândit parlament a fost salutat cu binecuvântarea pumpei țipătoare, în aplausele unanime ale privitorilor. Și în cel de atunci ca și în cel din zilele trecute comentarii legalității cei face înbufnate au mers până la detestarea oricărui sbucium pus în serviciul neamului.

Cu dispozițiile atavice în cari n'a vârat nimic simpatic, sloimzonii gravi se înarmează de revoluții și se constituie în cavaleri lupători. Cine nu-i cunoaște și nu le-a studiat meteahna, clătina din cap de piramidala cutezanșii interpretează întrunirea dela Sidoli ca un eveniment menit să producă ceva neobișnuit. Noroc însă, că externii cluburilor ditirembice știu, că acești cetători ai teoriilor nefțelese sunt numai niște figuri revoltate momentan, ca în câteva clipe să devină desmesticiții împrejurărilor. De zece ani, de când brodează pe cerul situației aceleași asedieri glorificate de monitoarele sanțajismului hidos, slăbiciunea demagiei n'a înregistrat în catastriful lămuririi alte efecte sufletești. Aceiași căpușală de aventurieri atunci, când o ceașea acul dorinței de putere, aceea o îmbracă în aslăzi meșterii negliabili ai bunului simț.

Că îi laudă, preapistruita rotativă din sărindar, e lucru firesc, știindu-se vedenia de opinii. Confectionată după croiala Moscovei și inspirată de mănecări internaționale, veți înțelege ușor de ce tragi-comedia național-țărăniștii este coplesită de laude chilometrice, eventual, plânsă cu amarul asurzății de lafundării strigătelor cotidiene. Sunt de sigur și în aceste isbucniri turnate în lungi coloane, tălcuri inodate de nădejdi, între cari cea mai vânăta este, desmembrarea Țării și întronarea regimului de peste Nitru, după care atât demodații noștri pertractuali încorigibiți, cât și vsurătoarele proflamabilei nervozități. Grăbite, cași cei din cercul Sidoli, să-și realizeze prognosticurile a lor 10 ani, în chiolul lor se amestecă numai injurii și calomniile iar din cerneală pusă pe hârtie evaporează ura otrăvicioasă.

Toate, însă au eșual.

Vahul de ponegriri se va potoli și ascunde dinaintea muncii pusă în serviciul țării, iar peste capetele involburărilor, va sufla vântul speranțelor de mai bine. Țipetele necăjite vor fi numai ai ecou al unor vremii terfelite de supărași întârziți în psihologia clipeilor. Accentuarea lor va forma cândva captivul negru al timpului postbelic.

Nouii învățători.

În 1 și 2 August, la reg. I Timișoar, s'au ales de cătră normaliști, absolvenți frostrurile în învățământ. Din multe județe ale Țării, tinerii diplomați, încadrați în avântul energiei strănsă, depe băncile școalelor normale, s'au prezentat să primească locul de învățător hărăzit de soarte și de aplicarea individuală. S'au prezentat mai mulți de cât posturile vacante pentru că ordinul ministerial îmbrânțește pe cei din V. Regal să-și facă încercarea vredniciei în ținuturile desrobite. Așa a fost și în anii trecuți, așa s'a purcas și în acest an.

Fiind mulți peșitori, negreșit, stațiunile s'au dat celor noți mai bine la media generală și mai vechi în învățământ, pentru a se răspunde cu cinste prescripțiilor legii inv. primar. Ceilalți rămași fără post, vor fi repartizați de On. Ministerul al Instrucțiunii în locurile disponibile din celelalte regiuni școlare. Noi, cei din reg. I Timișoara suntem deocamdată cu toate stațiunile ocupate de inv. diplomați. Cele venite vacante în cursul anului încă vor fi îndeplinite cu tineri pregătiți așa că viitorul an școlar ne va afla gata de luptă pentru ridicarea satelor.

Din dorințele tinerilor de a ajunge la o bucăică de pâne, s'a cules impresia duloasă a împrejurărilor. Asvârșii de dorul conștiinții de a munci pentru popor, aceste noi energii oare vor rămânea totdeauna la suprafață? Se vor descărca în masele populare cu aceeași concinație de idealism, cu care s'a trecut pragul școlii normale? Meseria proberbială și concepțiile opuse străduințelor nu le va tăia avân-

tu deslănțui? Din cei mulți câți vor ajunge la finalul împlinirii misiunii? Sunt întrebări la cari va răspunde vremea și neprevederile ei. Așa cum s'au înfășișat, aceștii colegi îi trec au în prisma simpatice și a dragostei de frate, cărora li-o întind cu sufletul larg al prietenei. Înainte de a le cunoaște provinciile, le zic: Cununați cu sărăcia și cu prejudecățile lumii, voi, cu tâmplele înferbântate de dorurile începutului, veniți cu pornirea hotărâtă alături de cei trecuți prin valul experiențelor, apropiați-vă cu ardoare de sufletul mulțimii și faceți din el rezervoriul de energii ale neamului; împrăștiți în jurul vostru florile simpatiei, iar din munca voastră faceți pedestalul de înălțare a colectivității desrobite. Ascultați cu atențiunea murmurul obștei și-l instrunați astfel, ca acela să fie melodiul recunoștinții față de sbuciumul vostru; iubiți școala cu toate orânduile ei, strigându-vă credința în opere constructive, instinetul tineresc lasați-l să curgă în idei și fapte naționale; fiți orfani în egoism, dar latitudinari în altruism revărsați în idealism românesc; în fața întrebărilor vremii, sfidați contemplațiunea inertă, și în prezența împrejurărilor, dovediți gesturi destinate să introducă în atelierul activității disciplina și ordinea.

Cu aceste expresiuni vă sălui vă petrec și vă introduc în noua viață, care va fi așa cum veți croi-o: sau o oază a plăcerii de a trăi, sau un pustiu lipsit de beutura răcoritoare a dăinuirii.

Cristea.
la sp. școlier.

BISERICA

Din munca preoților dela Catedrală. C. Turicu: „Apostoli Satelor“ și F. Codreanu „Cuvântări ocazionale“.

Ziarul nostru, care a păstrat vechea tradiție a Aradului ortodox, s'a ținut la curent prin rubrica „Biserica“ cu toate chestiunile de ordin obștesc izvorâte din preocupările bisericesti. Aradul ca vechiu sediu episcopesc, pe scaunul cărui azi stă unul din cei mai activi vlădici ai noștri, trebuie să dea mai erial continu bogat și priincios pentru cei ce vor să ispitească coloanele acestei rubrici.

Prin primăvară, un incident ce sta afară de atribuțiile redacției a făcut să amuțască tribuna aceasta a Bisericii pe un timp oarecare. Discuțiile acele principiiale porțite de mireanul ce dorea binele bisericii, deraind pe nesimțite în deplasări răuvenite, au dat dovadă și de data aceea, că principiile discutându-se își vădesc sterilitatea și nasc ură. Rezultate de aceste nu dorim. Pornim deci din alte preocupări.

Vom înregistra pentru viitor *fapte* Fapte demne de a fi ținute și tapte cari cer să fie îndreptate spălându-se prin cerneala unui condelu modest, dar drept și întrădevăr devotat bisericii.

Dintre faptele demne de a ni se găsească câte-un crâmpeiu din munca ce o desfășoară preoții noștri dela Catedrală. Este vorba despre părinții: C. Turicu și F. Codreanu pe cari avem ocazie a-i asculta de pe amvon, a-i vedea muncind alergând pe la școale și a-tătea funcțiuni pastorale, iar de data aceasta ne îmbie prilejul de a le ispiți scrisul în același timp au părăsit ti parul „Cuvântările ocazionale“ scrise, rostite și acum publicate de păr. F. Codreanu și piesa de actualitate „Apostoli satelor“ scrisă de părintele C. Turicu.

Cartea părintelui F. Codreanu cuprinde cuvântările pentru: 1) Ziua eroilor, 2) 10 Mai, 3) 6 August, 4) Pentru Regele Ferdinand I., 5) Pentru Mitrop. A. Șaguna, 6) La onomastica Regelui Mihail I., 7) Pentru Ion I. C. Brătianu, 8) La congresul învățătorilor Ardeleni, 9) Cătră meseriași și comercianți, 10) Către cercetași și 11) La 1 Decembrie.

Tipărită cu multă îngrijire în format octav pe hârtie veșnică cuprinzând 32 pag. dă un bogat material atât clericilor cari ar voi s'o consulte, cât și lectorilor mreni pricinindu-le plăcere prin frumsețea și concisunea stilului, în dup trecând prin puterea expresiunii și atrăgând și dobândind îndeosebi prin rotunziunea și scurtimea lor, ce de multe ori frapează în mod plăcut.

Piesa „Apostoli satelor“, a păr. C. Turicu a apărut în Biblioteca creștinului ortodox nr. 43—44 pe 56 pag.

În cele 3 acte ce se desfășoară în ziua sărbătorii Buna Vestiri între intervalele serviciilor Utreniei, Liturghiei și Vecerniei, ni se înfățișează lupta dintre apostolii legii străbune cu cei „moderni“ Părințele Tudor, întru chipare a protului ideal, este dus în conflict cu mâna sa dreaptă: „Cantorul Andrei, care tocmai acum trebuia să primească „batuzul“ prin poartă. Mărturisirea pe pe patul de moarte a pocăitului Lisandru și descoperirea neașteptată a „comediatului“ Chitu aduc lumină în bezna pusă la cale cu mult șiretic de apostolii mincunții. „Apostolii satelor“ sunt meniți a lua o luptă serioasă și cu rezultate contra apostolilor, ce cutreeră satele noastre sămănând neghină și zanzii. Predată pe scenele Caselor culturale, va produce rezultate echivalente tuturor celor ce s'au făcut până în prezent întru combaterea sectelor de pe teritoriul eparhiei Aradului.

Atât „Cuvântările ocazionale“ ale păr. F. Codreanu cât și „Apostolii satelor“ ai păr. C. Turicu pe lângă faptul că îmbogățesc literatura bisericească în două ramuri osebte și originale, înregistrează fapte demne din munca alor doi preoți cari își înțeleg chemarea.

Ovid Vladu

Citiți și răspândiți ziarul „TRIBUNA NOUA“

Ghimpi

Ce face opoziția?

După zadarnice și costisitoare campanii de răsturnare, opoziția s'a potolit din găfăiala deplorabilelor eforturi, punându-și cu seriozitate întrebarea de mare actualitate dacă adică n'ar fi mai înțelept lucru să se apuce de o altă meserie. Averscanii intrați mai târziu în halucinantă febră a meetingurilor „distrugetoare“ au început mai de mult convalescența. Linișta colectivă de advocați fără cliență se desmeticește însă mai cu greu, au refuzat cu îndăjre toate calmantele specialiștilor în crize mintale, alergând fâmbânzi și gol dar fanatici spre fata mo-gană a „puterii“.

D-l Manlu regele neincoronat, asemeni p-pularului erou al lui Cervantes odihnește cuminte, lingându-și rănile în umbra morilor de vânt. Alături de Virgilică își bleastă mă ceasul și dururile rele, înbărbătându-și stăpânul cu amenințarea de noi publicații în cendiarie în străinătate și noi interpe-

lări în camera franceză. Don Chotele politicii românești rămâne însă iremediabil dezolat căci armele îi sunt sfărâmate iar d-l Vaida, cumpăta și turbata Rosinantă geme de moarte, repezit de mâna nemilosului dușman în bălgarul unui șanț.

Ce face opoziția? Vilegiatură la casele de sănătate, iată tot de ceace este convinsă că trebuie să facă.

Și când te gândești că partidul național țărănesc a hotărât cu un aer de importanță că „nu va acorda vacanță politică“.

Ce-ai gândit și ce-a lești?

Averscani s'au pocăit?

Înțelegând că tăcerea este de aur, averescanii după falmoasa intrunire dela Timișoara (originală scenă de mahala) s'au pocăit, dispărând cu cenușă pe cap din arena politică cu o repeziclune care ar face closte unei reclame de ser distrugător de ploșnițe și gândaci. D-l general, d'scret și prevăzător ca un tată-mare, a șters-o

Tâlcuind Scripturile.

(Evangelia Duminicii a IX-a după Rusalii)

„Iar corabia eră în mijlocul mării, învăluindu-se de valuri, căci vântul eră împotriva“ (Mat. XIV. 24).

Citind ori ascultând această pericopă evangelică după Matei fără de veste suntem scoși parcă din continuul șgomot al vieții grele ce ne clocotește în urechi și care dealătea ori asurzeste urechile creștinului pentru a nu mai putea asculta și glasul Domnului păstrat pentru vecinicie în Scriptură.

Corabia ce se sbate pe largul mării învăluindu-se de valurile cotropitoare ne amintește de corăbioara existenții noastre individuale ce cutreeră valurile sărate ale acestei vieți grele de purtat și instantaneu ne oprim pe un moment într'o meditare evangelică.

Scena ne prezintă malul galileean al mării Tiberiade. Murmurul valurilor spumegânde ce lovesc în stâncile honazine înecă vuetul glasurilor celor „5000 bărbați, fără femei și copii“ cari se ospătară din cele cinci pâni și doi pești. Apostolii, intimii învățăcei, roagă pe Domnul să dea drumul popoarelor iar ei se urcă în corabie să întimpine pe Mântuitorul de calală lature, la fărml Betsaidei.

În vreme ce mulțimea poporului se risipește pe potecile ce dau spre cătunele din apropiere, iar învățăcei se îmbulzeau în corabie, Isus urcă stâncile Horasului, ca într'un loc pustiu de munte, singur, să stea de vorbă prin rugăciune cu Tatăl Său și Tatăl nostru Dumnezeu Său și Dumnezeul nostru.

Ultimul echo al cântecului poporului ce se depărtează pierde peste valurile în cari se cufundă cu zor vâslele ucenicilor. Vântul se acăță cu puteri în pânze și corabia se îndreaptă spre nemărginire pierzând în orizont ori ce fărml.

Și ajunse corabia în mijlocul mării. Valurile înfiorate de propria înturvinare, învăluiesc în spumele prevestitoare de pericol hodorojita închegare a scândurilor de cedru. Calargul sub pânzele sfâșiate scârție semnalând o apropiată sfărâmare. Vântul, ce suflă împotriva, spulberă ultima speranță a celor ce se mai incredeau în puterile brațelor. Încă un val mai puternic, și corabia ridicată pe creasta-i se inclină spre coaste lăsând să între cu urlet moartea pe bord.

Când moartea o priveau în față, peste valurile turbate lucesc deodată

binșor în străinătate lăsând cu limbă de moarte d-lul. Papa-Costea dictonul: „cine tace filozof rămâne“. D-l Petre Papacostea solistul camerel, pare-se a înțeles tâlcul binevoltoarelor cuvinte, oprindu-și de cu vreme respirația.

Dar iată că oficiosul averescan îndreptarea nesocotind cuvintele bătrânului „priebegitor“, scrie: — „Actualul guvern, descomplectat și neremaniat, n'are alt rol de cât pe acela de a gira afacerile Statului până ce alții vor veni să-l înlocuiască (sic). Dar, tocmai pentru asta, este bine ca, direct sau alții în numele lui, să nu angajeze țara în tratative ce-ar putea să-i strice în loc să-l folosească. Spunem aceasta, fiindcă, deși viața politică este intrată în vacanță, s'au trimes peste graniță delegați să trateze cu unele guverne străine asupra stabilizării etc.“

Confratele averescan este greșit informat, delegații trimesi în Germania nu „tratează“ ci întocmesc tabloul

o lumină ce învăluia silueta Aceluia pe care-L lăsaseră pe fărml să se roage.

Le iese în față, umblând peste valuri: Mântuitorul. Petru, cel mai bătrân dintre ei, neincrezător îl cheamă să-i poruncească să-L întimpine umblând și el pe apă.

„Vino deci“ — îi spune și Petru pleacă înfruntând acum valurile pe care nainte nu le putea supune cu toate mijloacele ce-i stăteau la îndemână.

Tu, mare putere a credinții! Binecuvânte sunt biruințele Tale în apropierea celui ce este slăpân peste toate: Mântuitorul.

Cu ochii întinși spre Dânsul, Petru se apropie de întă.

Deodată privirea-i răfăcește peste valuri și se înfioară de țaria vântului ce suflă amenințător. Locul încrederii îl ocupă frica, în locul credinții se sălășluște disperarea. Picioarele se îngreunează, se pierd între valuri. Un strigăt mai poate leși din gura celui ce se cufundă: Doamne, mântuește-mă.

„Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?“ îl muștră cu zâmbet Isus, înfînându-i mâna mântuitoare.

Cei ce rămăseseră în corabie și au asistat la această scenă instructivă, înclinându-se ziceau: adevărat Fiul lui Dumnezeu este.

Intrădevăr numai Fiul lui Dumnezeu poate da echilibrul pierdut celor cari în corăbioara lor străbat peste spumegânde valuri ale mării sărate a-cestei vieți pline de griji și greu de purtat.

Dar cine are azi răgaz să-și îndrepte privirile spre Cer? — se pune între-barea din partea celor ce sunt compleșiți de grijele lumii și preocupările vieții zilnice.

Nu ai răgaz, puțin credinciosule? Voiești cu ori ce preț să te risipești între valuri?

Corăbioara în care-ți porți sufletul tău plutește în largul mării. Valurile trailui zilnic o împresoară, spiritul veacului suflă protivnic oricărei emancipări spirituale. Îndreaptă-ți prin credință corăbioara ta spre limanul pe care se află cel ce este calea, adevărul și viața: Mântuitorul.

C. Turicu

punctelor ce vor avea să fie discutate în Septembrie, imediat ce vacanța politică va lua sfârșit.

Dar oare partidul poporul a ridicat vițelul de aur?

Aurelian

Schimbarea biletelor de bancă uzate Camera de Comerț și de Industrie aduce la cunoștința comercianților și industriașilor, că Banca Națională schimbă zilnic, între orele 8—10 a. m. biletele de bancă uzate și nefolosibile, cu altele în stare bună. Biletele de bancă, ce se vor prezenta pentru schimb, să fie adunate în pachete de 100 buc. așezate cu scriile în față și în aceeași parte.

Meritele Electorale.

de Petre Tomescu.

Ziarele ardeleni, se fac din nou eul unei patimi de sensibilitate națională, aduc iar în discuție un punct neînțeleasă vrajă românească brodată pe o subtilă problemă politică, iar care în realitate nu e decât aceeași tristă apanaj al unor conștiințe suferinde, aceiași monotonă transfigurare dileptică, același nenorocit Calvar, îmbrăcat aceluiași siliș să descrieze emernice litere, încorigibile reflexe ale unor silabe, ce, par'că și-e teamă de le destăinui: re-gi-o-na-lism!...

Incepând cu „Patria” organul partidului național-tărănist dela Cluj, care sub semnătura domnului Pavel Ironișcază regășeni veniți să „deștepte sentimente naționale”, și adoptând rânduiri altui organ de același nuanță politică, „Românul” dela Arad, peste tot același trist convoiu de atitudine, același usturător spirit de polemică, același jalnică urșitoare ce i-a fost scrisă poporului român...

Actele de acuzare pe cari se sprijină cești naționaliști de operetă ar fi invazia bruscă a celor mai rele elemente ce le posedă Regatul — indivizi fără nici o cultură instrumente electorale ale partidelor din vechiul regat — în cele mai superioare posturi ale administrației nouilor ținuturi.

„Dacă ardelenii sunt înlocuiți, fie, dar să vedem în fruntea serviciilor publice persoane cu prestigiu moral, iar nu cerșetori cu mâna întinsă după miluială. Să vedem în conducerea administrativă oameni cu pregătire mai mare decât cea de patru clase primare, iar nu foști plutonier majori, în locuri ce până aci erau ocupate de capete luminate și oameni bine cunoscuți. Numirea funcționarilor în Ardeal, nu s'a făcut după nici un criteriu moral sau intelectual, ci s'au avut în vedere numai „meritele” electorale și dacă ne-a Ghiță a fost bun ciomăgaș în vre'o alegere, desigur că era indicat pentru un post superior în Ardeal. Intelectualii adevărați, profesori universitari — de cari suntem mândri că îi avem din vechiul Regat — sunt retrași în coșurile lor de albină, muncind pentru ridicarea edificiului statului român. „Pe ei” îi socotim „intrucâtva” adoptați mediului ardeleanesc....

Acestea sunt rândurile scrise de ziarul „Patria”. Ce aberații! Ce cuvinte necinstite! Ce trist pentru un român care semnează astfel de rânduri, care aruncă asemenea de otrăvire națională!...

Nu, domnule Pavel, nu ești bine informat când susții că în conducerea administrativă a Ardealului, au fost așezați foști plutonieri fără nici un baionet intelectual, indivizi fără nici un baionet moral, lepre de putreziciunii sociale, electori-bătăuși de-al partidelor din regat.

Nu ești bine informat, când susții numirea funcționarilor s'a făcut neavându-se în vedere nici un criteriu moral sau intelectual afară de faptul „Nea Ghiță” a fost bun ciomăgaș alegerei. Nu, nu!

Acest nenorocit „Nea Ghiță”, cu o cultură românească de oae, încins cu gândarul brău-roșu și prevăzută cu teribil baston electoral — același baionet personal de revistă, absolvent de două „glasuri” primare a rămas mai departe, la postul lui de onoare — epopeică de bătăi la alegeri — monument de evocare, al unor timpuri de mai civilizată orientalism.

N'a venit el, d'acolo, dela secția lui de votare să stea cocoțat pe scaunul fostului prefect de sub imperiu, graf, conte sau mai știu eu ce Savant „Doctor” și să sfideze cu burta-i arroganță cultura a secole de civilizație și accidentalism...

Au fost așezați în posturi superioare administrative, licențiați, absolvenți ai facultăților din regat — poate cu mai multe norme de selecție, decât cel din administrația vechiului regat; iar în regat cine ocupă cele mai înalte posturi în biserică română de.ăt P. S. S. Triteanu episcopul Romanului și Sanctitatea Sa Dr. Miron Cristea Patriarhul și înaltul Regent al României!

Și au fost așezați în unirea tuturor conștiințelor românești din regat, fără nici un murmur fără nici o idioată indignare, toți socotim că bine s'a făcut..

Era, într'adevăr, în primii ani după războiu, o foarte rea psihoză în ceace privește însăși felul de a fi văzută și iar predarea în școlile din Ardeal; și mi-aduc aminte cum unul din cei mai eminenți profesori ai celui mai mare liceu din regat spunea elevilor săi: „duceți-vă în Transilvania să eștiți prelanți!”. Și asta tocmai din faptul că „atunci” încă nu se pornise cu trimiterea profesorilor din regat în Ardeal și cu formarea solidă a celor din Ardeal, Catedrele fiind ocupate mai ales din unguri și minoritari fără cunoștința limbii românești..

Astăzi însă, când multe din școlile și facultățile din Ardeal rivalizează cu cele din regat, când elemente de cea mai pură selecție sunt trimise în Ardeal, nimeni nu mai poate spune de „plutonierul major” și de „Nea Ghiță” al regatului...

Și-apoi slavă Domnului! În posturile administrative din Ardeal; nu sunt mai mulți regășeni decât ardeleni. Dacă numai în fostul guvern al Generalului Averescu cinci sau șase ministere erau încredințate ardelenilor! In guvern! Goga, Garoflid, Groza etc.

Că în cutare administrație din Ardeal „un regășean” a defraudat statul, sau în cutare ținut parvenitul și a făcut Castele, necesită asta o generalizare?

Dar avem și noi — și ardeleni și regășeni — parveniții noștri, escroci noștri ca și orice țară din lume sau, poate, trebuie pe ardeleni să-i lădăm gârza faptul că cutare escroc sau parvenit e regășean? Se poate închipui o astfel de utopică rațiune? Intrucât, cu atenua edificiul social al statului faptul că un defraudator a fost ardelean și un regășean?

Pentru poporul nostru care și a scris cu litere de foc o unitate națională, cuvintele de depresivitate sufletească trebuie înlăturate cu prețul oricărui sacrificiu din gândul oricărei conștiințe românești; căci, acest nemoralic „Nea Ghiță” și acest părlit „plutonier-major” nu s'au amestecat ei nici când în politica de guvernare a statului român; nici în capitala țării și nici în cel mai „izolat” colț de provincie ardelenescă. Pentru ce, dar să introducem într'o arăt de subtilă problemă de ordin mai mult național decât politic, umbrele de tranșee ce-or fi ilustrat cândva sluetă acestul ticălos de „nea Ghiță” al Regatului, sau dorul vreunui flăcău d'el lui dela „roșiori”, asvârțit morții „din toată inima” pentru frații din Ardeal?

Dumnezeu, domnule Pavel, după care nici un român din regat nu poate fi „adaptat” mediului ardelenesc decât

INFORMAȚIUNI.

DI. Profesor Universitar Dimitrie Manolescu senator de Arad în săptămâna trecută s'a întreținut în orașul nostru timp de două zile, fiind oaspele Dlui Georgescu Prefectul Județului.

In săptămâna trecută în comunele Varișul și Pârnești județul nostru, sau făcut alegerile nouilor consilii comunale, în ambele comuni s'au depus câte două liste una liberală și a doua național-tărănisă, listele liberale în comuna Varișul în cap cu Pinter Ioan și Pîrniștea cu Hancu Marcu intrunind majoritatea voturilor au fost proclamate alese.

În urma conformării Ministerului de Interne a deciziei cu dizolvarea Consiliilor Comunale Cher și Covășanț, s'a instalat comisiunile interimare, în comuna Chier în cap cu președintele Gheorghe Rada și Covășanț cu B. Sorca Teodor.

În comuna Schöndorf județul nostru doi săteni, Ș. Hnid Lorant și Tăranu Ioan au căzut victime focului, arzându-le două stoguri cu ovăș ce le aveau pe aria de terat, focul a luat naștere de la o scânteie a locomotivei mașinei de terat, pagubile sunt destul de mari.

Indivizi necunoscuți în seara zilei de 28 l. t. au furat din câmp 25 cruci de grâu proprietatea locuitorului din Comuna Zărând, Filouța Mihai.

Căzul să cercetează și credem că răi făcători vor fi descoperiți.

„profesorii universitari”, uși că adeviat dela fondul politic al chestiunii și începe să atace cu brio, latura cea mai periculoasă și tristă de care un român trebuie să se ferească întotdeauna; uși când nesocotești — și o spun cu durere — toată pătura românească din vechiul regat și în baza a nu știu cărui drept sau logică afirmă că pentru ardeleni numai profesorii universitari de acolo pot fi obiectul de atenție al celor din Ardeal!

Cine știe câți din țărani și „clasa de jos” a regatului ar mai fi murit cu zămbetul pe buze, aureolați de satisfacția de a fi jertfiți pe altarul Gloriei milenare, dacă ar fi știut, că în urma prafului ridicat din cenușa lor de sacrificiu, după zece ani numai, s'ar fi ridicat acest clocotitor potop de indignare împotriva aceluia ce are marea vină de a se fi născut în regat!

Nu numai „profesorii universitari” (cari nu tocmai ei reerezintă coeficientul de afirmare, expresia reală a regatului) să fie „adaptați” mediului ardelenesc, nu numai „pe ei” să-i socotiți în stare de a putea figura alături de expresia cinstei și inteligenței românești, elemente de adevărată lătinătate și vigoare a națiunii (care e cea din Ardeal)..

...Că toți cei ce se adapă crescuți în vâpăia unei istorii însângerate din ambele părți cu același preț de sacrificiu, toți cei ce cred într'o unitate de înfățișări și se înfioară în trilu aceiași comunități de gândiri să fie „adaptați” mediului și sufletului românesc.

Căci și „profesorul universitar” și „plutonierul” și „Nea Ghiță” reprezintă același intangibilă sentință română același cheazăș de mâine a viitorului țării, unde „meritele electorale” n'au ce căuta.

Aflăm cu plăcere logodna simpaticei Domnișoare Mariora Keșcș cu Dl. profesor Gheorghe S. Chier.

Pe această cale le aducem sincerile noastre felicitări.

În ziua de 31. l. t. urma ca în comuna Avram-lancu să se facă alegerile nouului consiliu Comunal, listă fiind numai una singură depusă, în Cap. cu harnicul gospodar Melian Crăciun a fost proclamată aleasă.

În 28 Iulie l. t. un incendiu s'a iscat în pădurea proprietatea Dlui I. Gros din Comuna Nădaș, focul s'a întins repede pe o suprafață de aproape a 20 jugăre, cauza fiind la ba prea multă și uscată ce se găsea încă neridicată, care a dat naștere imposibilității de localizarea focului, se crede că a luat naștere din neglijența păstorilor de vite.

TEATRALE:

Cinema Elisabeta:

Lupta cu pumnii cu Richard Barthelmes în rolul principal.

Clipa Primejdiosă

Cu Ben Lyon în rolul principal.

Cinema Apollo și Mureș:

Viață de om în primejdie dela 3-6 August. Măiestrul răposat dela 7-10 August. Varietete dela 10-12 August.

Se atacă morții.

Mai mulți învățători cari au cunoscut pe Vlad Ilin fost învățător în Almaș s'au exprimat prin scrisori indignarea, că un ziar român de un sectarism medieval a înșirat pe coloanele lui cuvinte jignitoare la adresa celui ce nu se mai poate apăra. Ne având cu ce și negri hârția, a găsit, că e creștinesc lucru a svârți cu noroiul insultei în cei astrucași sub jărănă.

Desaprobăm astfel de porniri, mai ales și pentru faptul, că prin astfel de atitudini se aplică jigniri întregului corp didactic din Jud. Arad, atins prin scrisul ziarului din chestiune în mândria de tagmă. La rândul-ne, când am înregistrat tristul și durerosul caz din Almaș, ne-am plasat convingerile în articolul Nr. trecut: „Două suflete neînțelese”. Acolo am tălcuit incidentul tragic legați de psihologia unei dragoste, care n'a fost simpatizată de oameni trecuți prin prisma ei, dar care, izbucnită din sufletul tinereș a dus în groapă două ființe prinse în mrejele ei. Ne doare mult că jărăna a astupat tinereșe doborâte de gloanțele revolverului. Am desaprobat atunci și condamnăm și acum astfel de porniri culezante. Însă, nici odată nu vom înșira jigniri adresate făptuitorului, scoase din biografia trecutului său. Oricine a fost Vlad Ilin, va fi pomenit în Com. Almaș ca un învățător care s'a legat reputația de muncă cinstită în școală, iar în poveștile ce se vor depăna în toarcerea fusului, ca un tânăr, care s'a prins în mrejele unei iubiri neînțelese.

Să-l lăsăm să doarmă în pace într'un cimitir în care se odihnește și aceea pe care a iubit-o.

Să nu mai aprindem durerile celor cu lacrimi pe obraz. Pe mormântul lui să nu aruncăm piatra jignirii ci florile regretului că l-am perdut prea de timpuriu. Să ne aducem aminte că și noi am iubit odată, și analizându-ne psihologia fiorului dragostei trecute, îngăimăm cuvintele expresiunilor populare.

Dragostea n'are leac

Decât ochii care-ți plac.

Angyel István și sârmanul „Fekete Jóska”.

Inainte de război, foiletonistu Sorcova (pseud. nimul regretatului V. Onișu, directorul liceului din Brașov) scriseră o năvelă de toată frumsețea intitulată „Sârmanul Fekete Jóska” și cunoscută pe atunci de toată lumea intelectuală. Era povestea plină de dramatism, a unui biet român maghiarizat, funcționar de Stat la Debrțin, care părea a fi fost înghițit pentru totdeauna de valul înstrăinării. Veni însă războiul româno-ruso-turc și fama eroismului românesc, dela Plevna răsună ca din trimbiți de arhangheli în toată Europa. În sufletul sârmanului Fekete Jóska se săvârși misterul renașterii conștiinței naționale. După emoționante peripeții el ojunge să moară moarte eroică în rândurile armatei române.—

Pentru etica curentă a luptelor noastre sub unguri, sârmanul Fekete Jóska era simbolul îndesctibilității conștiinței de rasă. De farmecul acestui simbol, invocată ades în frământarea defensivei noastre cotidiene s'au întremat multe firi șovăitoare, s'au recules multe caractere prinse în vâltoarea maghiarizării.

A fost un fenomen cu totul normal, pe urmă, când năpraznică minune a întregiri Neamului a readus la vatra vieții naționale nenumărații lui ai neamului, ce păreau rătăciți pentru vecie. Grniul cel bun al nației noastre le-a iertat rătăcirile și păcatele euprinzându-i cu o infinită generozitate evanghelică la sânul său matern. Și precum în vechiul testament vițelul cel gras a fost tăiat în cinstea fiului rătăcit, așa la prasniciul unirei tuturor românilor renegații noștri de ieri au fost poștiți în fruntea bucatelor și grase slujbe li s'au dat tuturoră dinpreună cu multe onoruri, în vreme ce fiii cei buni ostașii tuturor jertfelor au fost lăsați de multe ori la coadele ospetelor, ba chiar în pragul uitărilor vinovate.

Cine dintre noi n'ar putea să însire într'o singură minută douăzeci de nume în ordinea pildurei noastre? Oare faimosul nostru primar de până ieri, d. Anghel Pista nu și-a tăgăduit păranții (falnici țărani crișeni) și n'a preferat cele mai imunde injurii la adresa armatelor române cuceritoare? Nu este el oare exemplul împărătesc al geneorizității românești a toate iertătoare?

Dar în vreme ce, aproape toți rătăciții erel maghiare au înțeles să se comporte ca tot atâți „sârmani Fekete Jóska” spovedindu-se și comunicându-se în tainel mării românești izbăvitoare acest Anghel Istvan al Aradului este oare și el un simbolic „Fekete Jóska” pentru noi? Altarele religiei lui nu sunt oare și astăzi după zece ani decând a fost iertat, tot la Budapesta? Nu este pontificele credinței lui tot contele Ștefan Bethlen? Nu-și crește el oare copilul și astăzi

la Budapesta? Și ce înseamnă periodicele lui excursii în țara lui Horthy?

O nu! în sufletul lui Angyel Istvan nu s'a petrecut procesul sacru al redeșteptării naționale. El nu este „sârmanul Fekete Jóska” întreagă viața lui publică și particulară îl situază și astăzi în tabăra vrăjmașilor noștri clandestini.

De aceea, mai presus de legitimele noastre preocupări electorale, azi când e vorba de a coordona destinele orașului Arad cu interesele permanente ale Statului român simțim cum ne copleșește o vie durere, văzând că o seamă de buni români ai orașului nostru se lasă atât de orbiți de patima de partid încât nu pregetă să se dea în spectacolul „listei Anghel”. Căci cu adevărat spectacol este în sensul pejorativ al termenului. Spectacol trist și degradat.

Ar fi rolul d-lor foști miniștri și fruntași naționali ai trecutului de suferințe, V. Goldiș și Șt. C. Pop, se intervine într'o supremă reculegere a sentimentelor lor patriotice și să abată din calea noastră această rușine românească.

Să alăturăm în imaginația noastră numai și numai trecutul vajnicului legionar ardelean, care este d. Ioan Robu și trecutul straniului trepăduș și slugoi maghiar, care este Anghel Istvan și se va edifica deplin orișicine.

Dar istoria ne va judeca pe toți deopotrivă! Români! faceți-vă cu dinadinsul examenul de conștiință în vederea apropiatei alegeri comunale. În 9 August în fața urnelor avem să răspundem cu toții de însăși mândria noastră românească.

Primăria com. Gurba

Nr. 319—1928.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că Primăria Gurba jud. Arad ține licitație publică pe ziua de 18 August 1928 ora 10 pentru repararea, văruiatul și pistolul edificiului Primăriei și a notariatului.

Condițiunile de licitație și devizul se pot vedea zilnic în biroul notarial între orele oficloase.

Licitația se va ținea în conformitate cu dispozițiunile Legii contabilității publice Art. 72—83.

Gurba, la 28 Iulie 1928 Nr. 585.

Primăria comunei Chișineu-Criș.

No. 1082/1929.

Concurs

Primăria comunei Chișineu-Criș publică concurs pentru îndeplinirea 2-posturilor de impegat la aceasta primărie. Cererile ajustate conform art 7 din Reg. Statului Funcționarilor publici se vor înalta până la 1. Septemvrie 1928. Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetul comunei.

Chișineu-Criș la 25 Iulie 1928.

Primăria.

No. 581.

No. 1061 | 1928.

Primăria com. Chier.
No. 548 | 1928.

Publicațiune.

Licitația minuendă publicată pentru furnizarea echipamentului garzilor comunale pe ziua de 20 Iulie 1928 rămânând fără rezultat se publică o nouă licitație pe ziua de 20 August 1928, ora 10 cu aceleași condițiuni.

Chier, la 23 Iulie 1928

Primăria.

No. 576.

Serviciul Tehnic al Județului Arad.
No. 2218 din 28 Iulie 1928.

Publicațiune.

Se publică licitațiune pe ziua de 3 Septemvrie 1928 ora 11 dimineața la Prefectura Județului Arad, pentru construirea supraconstrucției din beton armat a podului No. 139 de pe șos. Jud. Micălaça-Vârfurile km. 110. 6-110. 7 în comuna Aciuva peste valea Techeșele, cu desciderea de 7. 50 m.

Condițiunile de licitațiune și proiectul se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficloase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contab. publice art. 72-83 în localul Prefecturii Județului Arad.

Arad, la 28 1928

Prefectura Jud. Arad.

Na. 582.

Publicațiunea II.

Primăria Comunei Șetin publică licitație a II oară cu oferte închise pe ziua de 20 August ora 11 pentru furnizarea alor 4 vagoane de lemne tari de foc, fag calitatea I crepături ab gara Periamport.

Ofertele se vor înainta Primăriei până la data de mai sus. Șetin la 16 Iulie 1928.

Primăria.

No. 578.

Primăria com. Chier.

No. 547 | 1928.

Publicațiune.

Licitația minuendă publicată pe ziua de 20 Iulie 1928 pentru furnizarea hranei vitelor comunale rămânând fără rezultat se publică o nouă licitație pe ziua de 20 August 1928 ora 10 cu aceleași condițiuni.

Chier, la 23 Iulie 1928.

Primăria.

No. 579.

Prefectura Județului Arad
Serviciul Financiar și Economic
No. 25852

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 1 Sept. a. c. orele 10 a. m. Se va ține în localul Serviciului Financiar și Economic dela Prefectura -Județului Arad, licitațiune publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii din legea contabilității publice pentru furnizarea alor 15 pereche ghetes necesare oamenilor de serviciul dela Prefectura Jud. Arad.

Calețul de sarcini a poate vedea în biroul Serviciului Financiar și economic în zile oficloase între orele 11-13 din zi.

Amatorul vor depune odată cu înaintarea ofertei și o garanță de 10% din suma oferită.

p. Prefect
Dr. Lazar

Șeful serviciului.
Indescifrabil.

580

Serviciul Tehnic al județului Arad.
No. 2220 | 1928.

Publicațiune de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 3 Septemvrie 1928 oara 11, dimineața la Prefectura Județului Arad pentru cnastruirea de nou a culeelor podului No. 25 de pe șos. jud. Șebiș. Dezna—Moneasa km. 11. 8—11.9 cu desciderea de 2000 m. din zid de piatră sau din beton. (Supraconstrucția de fer a fost cumpărat din partea Prefecturii).

Condițiunile de licitațiune și proiect se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficloase.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art 72—83 în localul Județului Arad.

Arad, la 28 Iulie 1928.

Prefectura Județului Arad

584

Serviciul Tehnic al Județului Arad.

No. 2219 | 1928.

Publicție de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 3 Septemvrie 1928 ora 11 dimineața la Prefectura Județului Arad pentru construirea de nou de beton armat a podului No. 11 de pe șos. cins jud. Seleuș Cermel—Talpoș km. 19 200 cu deschidere de 900 m.

Condițiunile și proiectul se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficloase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art. 72—83 în localul Prefecturii Județului Arad.

Arad, la 28 Iulie 1928

Nr. 575 Prefectura Jud. Arad

Serviciul Tehnic al Județului Arad

No. 2173 | 1928

Publicație de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 31. August a. c. la ora 11 m. la Prefectura Județului Arad, pentru lucrările de construirea podului 15 peste Crișul-Alb de pe șos. j. Zimand—Sântana—Chereluș—Sinaș km. 25 1.—252

Construirea podului s'a prelinise în din lemn de stejar cu grinzi prinșale pale din fier în valoare de Lei 990.000

Condițiunile de licitație se pot vedea la Serviciul Tehnic al Județului Arad între orele oficloase.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art 72—83 în localul Prefecturii Județului Arad.

Serv. Tehnic al Jud. Arad

583.

No. 881 | 1928.

Concurs.

Pentru ocuparea de agent la Notariatul Glogovaș se publică concurs. Reflectanții își vor înalta cererile și depunerea examenului de capacitate la notarul comunei până la 31 August 1928.

Notar:
Hoffmann

Pres. Com.

No. 577.